

ปัญหาและแนวทางของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด

นางสาวนฤมล ช้างบุญมี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5636-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE CONTROL OF BLINDING LASER
WEAPONS IN INTERNATIONAL LAW

Miss Narumon Changboonmee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for The Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5636-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัญหาและแนวทางของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุม
อาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด

โดย

นางสาวนฤมล ช่างบุญมี

สาขาวิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม (ถ้ามี)


-


คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต


 คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

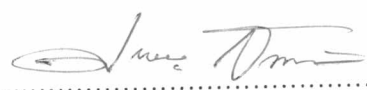
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์ วิจิต มันทาภรณ์)

 กรรมการ
(อาจารย์ พลเอก สุธี จรุงพร)

 กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ กิตติชัยเสรี)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศารทูล สันติवासะ)

นฤมล ช่างบุญมี : ปัญหาและแนวทางของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด. (PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE CONTROL OF BLINDING LASER WEAPONS IN INTERNATIONAL LAW)

อ. ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์, 169 หน้า. ISBN 974-17-5636-4.

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นผลประการสำคัญที่ทำให้อาวุธถูกพัฒนาในรูปแบบให้มีความร้ายแรงและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเอาเลเซอร์มาใช้เป็นอาวุธในข้อพิพาททางอาวุธซึ่งมีความรุนแรงถึงระดับที่ทำให้บุคคลตาบอดได้ ก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดและความทุกข์ทรมานที่ไม่ความจำเป็น ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ

ปัญหาสำคัญประการนี้ก่อให้เกิดการสร้างกฎหมายระหว่างประเทศในการควบคุมอาวุธดังกล่าวขึ้นมา กล่าวคือ พิธีสารว่าด้วยอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด ค.ศ. 1995 ซึ่งออกมาตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ. 1980 โดยมีขอบเขตในการควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอดในส่วนของห้ามใช้ ห้ามโอน หน้าที่ของรัฐต่อระบบเลเซอร์อื่นๆ และข้อยกเว้นการบังคับใช้พิธีสาร

เมื่อศึกษาและพิจารณาบทบัญญัติตามพิธีสารว่าด้วยอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด ค.ศ. 1995 แล้ว ปรากฏว่าแม้พิธีสารฉบับดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้แล้วก็ตาม แต่หลักการในพิธีสารยังขาดความชัดเจน ดังนั้นจึงน่าจะใช้ฐานอื่นของกฎหมายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจารีตประเพณีระหว่างประเทศและสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุมอาวุธเช่นว่าให้มีมากยิ่งขึ้น

สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....ลายมือชื่อนิติ..... **นฤมล ช่างบุญมี**
ปีการศึกษา.....2546.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... **วิทิต**

4386086634 : MAJOR LAWS

KEY WORD: PROBLEMS / BLINDING LASER WEAPONS / INTERNATIONAL LAW

NARUMON CHANGBOONMEE : PROBLEMS AND PROSPECTS CONCERNING THE CONTROL OF BLINDING LASER WEAPONS IN INTERNATIONAL LAW (ปัญหาและแนวทางของกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด)

THESIS ADVISOR : PROF. VITIT MUNTARBHORN, 169 pp. ISBN 947-17-5636-4.

The progress of technology is a significant result that causes weapons to be developed to be more severe and efficient, especially the use of laser as weapons that are severe enough to make people blind. This causes superfluous injury and unnecessary suffering which conflicts to the principle of international humanitarian law.

This important problem brings about the establishment of international law in connection with the control of the said weapons i.e. Protocol IV on Blinding Laser Weapons 1995 that has been issued under the United Nations Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons Which May be Deemed to be Excessively Injurious or to Have Indiscriminate Effects 1980. It has a scope to control blinding laser weapons to the prohibition of use, the prohibition of transfer, duties of the state in other laser systems and exceptions of enforcing the Protocol.

After studying and analyzing the prescriptions of the Protocol IV on Blinding Laser Weapons 1995, it can be found that although the said Protocol has become effective, the principles under the Protocol remains unclear. Therefore, other grounds or basis of international law should be applied, especially in international customary law as well as building international cooperation in order to increase efficiency in the control of the said weapons.

Field of studyLAWS..... Student's signature

Academic year2003..... Advisor's signature

Non
Wito

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ ครูผู้ให้ความรู้ด้านกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศแก่ผู้เขียน ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำปรึกษาและคำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งกรุณาช่วยตรวจทาน แก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์อย่างตั้งใจ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้เป็นที่เคารพอย่างยิ่งของผู้เขียน ที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนในการเป็นผู้ช่วยวิจัย คำสั่งสอนและกำลังใจจากท่านมีคุณค่าต่อการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนเป็นอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณ พลเอกสุธี จรุงพร อดีตเจ้ากรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม ศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ กิตติชัยเสรี รองอธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศารทูล สันติवासะ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านรับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งทุกท่านได้กรุณาให้คำแนะนำ และได้ชี้แนะประเด็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งยังได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดีตลอดมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ พันเอก กฤษณะ บวรรัตนารักษ์ รองผู้อำนวยการกองกฤษฎีกาทหารและการต่างประเทศ กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม นาวาเอกสหพงษ์ เครือเพชร นายทหารประจำกองบัญชาการทหารสูงสุด คุณหมื่นกัญญาณิยะมาลี เจ้าหน้าที่การทูต 6 กองสันติภาพ ความมั่นคงและการลดอาวุธ กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้ช่วยตอบคำถามและไขข้อข้องใจประเด็นที่สำคัญในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ คุณเมฆอลินดา เสาวลักษณ์ เจ้าหน้าที่ประจำคณะกรรมาธิการชาติระหว่างประเทศ ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คุณคุณฉัตรธรรม ธรรมวงศ์ เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุด ESCAP องค์การสหประชาชาติ เจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดคณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และคุณสุวรรณา มงคลรุ่งเรือง เจ้าหน้าที่คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ต่อผู้เขียนเสมอมา

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณบุคคลในครอบครัวของผู้เขียนทุกท่าน ทั้งคุณพ่อประพันธ์ คุณแม่ผ่องเพ็ญ น้องส้มปทา น้องพอดุทัย รวมทั้ง คุณป้าวันเพ็ญ โภทวิทยา ครอบครัววิภัติภูมิประเทศ สำหรับความรัก ความห่วงใยและกำลังใจที่มีให้ผู้เขียนเสมอมา จนกระทั่งผู้เขียนสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ พี่มธุระ เลิศพานิช พี่โสมนัส เจือศรีสกุล พี่จตุภูมิ ภูมิบุญชู สำหรับคำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์และกำลังใจที่มีให้ผู้เขียนมาโดยตลอด พี่ศิโรตม์ จิตต์แจ้ง พี่เศรษฐบุตร มฤตจินดา ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการแปล พี่ฉัตรพร หาระบุตร เพื่อนน้ำฝน ลิมปเจต และพี่ๆ เพื่อนๆ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อนๆ รั้วคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อนๆ โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏนครปฐม รุ่น 5 ทุกๆ ท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ครบถ้วนในที่นี้ ที่คอยได้ถามความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ และคอยเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนกลุ่มพันธมิตรวิทยานิพนธ์ด้านอาวุธทุกท่าน ทั้งพี่อารีรัตน์ โกสิทธิ์ เพื่อนดามร คำไธรย์ พี่พงษ์ธร เศรษฐถาวร สำหรับความสามัคคีร่วมมือ ร่วมใจกันฟันฝ่าปัญหาและอุปสรรคระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบคุณ คุณอาทิตย์ วสุธาโสภณดำรงค์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดแบบฟอร์มวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ประการใดแล้ว ผู้เขียนขอกราบเป็นกตเวทิต์แก่ บิดามารดา คุณอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้มีส่วนเกื้อกูลเสริมสร้างรากฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับผู้เขียน แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความบกพร่องประการใดแล้ว ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นฤมล ช้างบุญมี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐาน.....	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	5
1.5 วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย.....	6
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 ลักษณะทั่วไป สถานการณ์และสภาพปัญหาเกี่ยวกับการใช้อาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ ตาบอดและผลกระทบที่เกิดขึ้น.....	8
2.1 ลักษณะทั่วไปของอาวุธเลเซอร์.....	8
2.1.1 ความทั่วไป.....	8
2.1.2 ความหมายของอาวุธเลเซอร์.....	12
2.1.3 ประเภทของอาวุธเลเซอร์.....	15
2.1.3.1 ระบบที่ไม่ได้ถูกออกแบบเพื่อการโจมตี.....	16
2.1.3.2 ระบบโจมตีการป้องกัน.....	18
2.1.3.3 ระบบโจมตีบุคคล.....	19
2.1.3.4 ระบบโจมตีวัตถุ.....	20
2.2 สถานการณ์เกี่ยวกับการใช้อาวุธเลเซอร์และสภาพปัญหา.....	21
2.2.1 สถานการณ์ด้านอาวุธเลเซอร์ของแต่ละประเทศ.....	21
2.2.1.1 สถานการณ์ด้านอาวุธเลเซอร์ในบางประเทศ.....	21
2.2.1.2 สถานการณ์ด้านอาวุธเลเซอร์ในประเทศไทย.....	33

2.2.2.1 กรณีระหว่างทหารสหรัฐและเวียดนาม.....	36
2.2.2.2 กรณีระหว่างทหารสหรัฐและกองทัพเกาหลีเหนือ.....	37
2.2.2.3 การใช้เลเซอร์โดยตำรวจ.....	37
2.2.2.4 การใช้เลเซอร์ของพลเรือน.....	38
2.3 ผลกระทบของการใช้อาวุธเลเซอร์.....	39
2.3.1 ผลกระทบต่อบุคคล.....	39
2.3.1.1 ผลกระทบทางด้านร่างกาย.....	39
2.3.1.2 ผลกระทบทางด้านจิตใจ.....	42
2.3.2 ผลกระทบต่อสังคม.....	44
บทที่ 3 หลักกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด.....	46
3.1 หลักกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศเกี่ยวกับการควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด.....	50
3.1.1 หลักผู้เป็นฝ่ายในการพิพาทด้วยอาวุธจะถูกจำกัดสิทธิที่จะเลือกวิธีและวิธีทางในการทำสงคราม.....	51
3.1.2 หลักการห้ามใช้อาวุธและยุทธวิธีในการทำสงครามที่จะก่อให้เกิดการบาดเจ็บและร้ายแรงเกินเหตุหรือความทุกข์ทรมานโดยไม่จำเป็น.....	53
3.1.3 หลักความเป็นสัดส่วนระหว่างความเสียหายกับความจำเป็นทางทหาร.....	58
3.1.4 หลักการที่ต้องแยกพลเรือนและพลรบออกจากกัน.....	61
3.1.5 หลักการห้ามใช้อาวุธที่ขาดความแม่นยำในการโจมตี.....	63
3.1.6 ข้อกำหนดมาแต่ตั้ง.....	65
3.2 ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการควบคุมการใช้อาวุธ.....	69
3.3 การควบคุมการใช้อาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอดภายใต้พิธีสารว่าด้วยอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด ค.ศ. 1995.....	81
3.3.1 ความเป็นมาของพิธีสาร.....	81
3.3.2 ขอบเขตของพิธีสาร.....	86
3.3.3 การมีผลบังคับใช้ของพิธีสาร.....	86
3.3.4 สาระสำคัญของพิธีสาร.....	87
3.3.4.1 คำนิยาม.....	88

3.3.4.2 การห้ามการใช้อาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด.....	89
3.3.4.3 การห้ามอินอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด.....	90
3.3.4.4 หน้าที่ของรัฐที่มีต่อระบบเลเซอร์อื่นๆ.....	91
3.3.4.5 ข้อยกเว้นของพิธีสารกับเลเซอร์บางประเภท.....	93
3.4 การควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอดภายใต้กรอบของการลดอาวุธ.....	95
3.5 การควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอดภายใต้กฎหมายภายในประเทศ.....	99
3.5.1 ประเทศอังกฤษ.....	100
3.5.2 ประเทศลักเซมเบิร์ก.....	103
3.5.3 ประเทศออสเตรเลีย.....	104
3.5.4 ประเทศไทย.....	107
บทที่ 4 บทวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของกฎหมายระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด และบทบาทขององค์การระหว่าง ประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	114
4.1 ปัญหาและแนวทางในการแก้ไขปัญหาคความไม่ชัดเจนของกฎหมายระหว่าง ประเทศ.....	114
4.1.1 ปัญหาความไม่ชัดเจนของกฎหมาย.....	114
4.1.1.1 ปัญหาเรื่องคำนิยาม.....	115
4.1.1.2 ปัญหาเรื่องการห้าม.....	118
4.1.1.3 ปัญหาข้อยกเว้นต่อระบบเลเซอร์บางประเภท.....	121
4.1.1.4 ปัญหามาตรการในการบังคับ.....	123
4.1.1.5 ปัญหาองค์การควบคุม.....	125
4.1.1.6 ปัญหามาตรการในการลงโทษ.....	126
4.1.2 แนวทางในการแก้ไขปัญหา.....	127
4.1.2.1 การแก้ไขปัญหาคความไม่ชัดเจนของกฎหมาย.....	128
4.1.2.2 การสร้างมาตรการในทางระหว่างประเทศ.....	130
4.1.2.3 การสร้างความร่วมมือในทางระหว่างประเทศ.....	131

4.2 บทบาทขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	133
4.2.1 องค์การสหประชาชาติ.....	133
4.2.2 คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ.....	139
4.2.3 Human Rights Watch.....	140
4.2.4 สหภาพยุโรป.....	141
4.2.5 องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ.....	143
4.2.6 องค์การเพื่อความมั่นคงและความร่วมมือแห่งยุโรป.....	143
4.2.7 องค์การความร่วมมือแห่งชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้.....	144
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	145
5.1 บทสรุป.....	145
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	148
รายการอ้างอิง.....	151
ภาคผนวก.....	158
ภาคผนวก (ก) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการห้ามหรือการจำกัดการใช้อาวุธที่อาจ ก่อให้เกิดความเสียหายอันเกินขนาดหรือไม่จำกัดเป้าหมาย ค.ศ. 1980.....	159
ภาคผนวก (ข) พิธีสารว่าด้วยอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด ค.ศ. 1995.....	168
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	169

สารบัญตาราง

๗

หน้า

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบกฎหมายระหว่างประเทศกับกฎหมายภายในประเทศเกี่ยวกับ	
การควบคุมอาวุธเลเซอร์ที่ทำให้ตาบอด.....	111